

Заворотна О.І. Психолого-педагогічні передумови використання інтерактивних технологій навчання іноземних мов у ВНЗ
Коваленко Л.В. Формув. іншомовної комунікативної компетентності майб. вчителя ПШ засобами професійно орієнтованого діалог. спілкування
Котенко О.В. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності в контексті сучасних освітніх парадигм
Лабунець Ю.О. Іншомовна комунікативна компетентність як обов'язкова складова педагогічної усталеності вчителя початкової школи
Малюга О.С. Оцінювання рівня володіння майбутніми вчителями початкової школи іншомовним читанням
Махінов В.М. Соціокультурна парадигма формування мовної особистості майбутнього вчителя
Павлюк Р.О. Соціальна парадигма у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи
Петрик Л.В. Формування критичного мислення майбутніх вчителів початкової школи у змісті дисципліни «Практичний курс англійської мови»
Ситник О.І. Сучасні тенденції розвитку початкової освіти Ірландії
Сінельник І.П. Проблема виховання толерантності майбутніх учителів початкової школи: дискурсивний огляд
Соломаха А.В. Навчання іноземної мови у початковій школі: проблеми чи перспективи?
Фруктова Я.С. До проблеми формування в учнів початкової школи наукової картини світу
Шелест Н.О. Технології збагачення словника молодших школярів в умовах полікультурності навчання

Сучасні тенденції розвитку початкової освіти Ірландії

Ситник Ольга Іванівна – викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ.

У статті автор робить спробу дослідити розвиток системи початкової освіти в Ірландії на сучасному етапі та визначити його основні тенденції. Розглядається можливість застосування ірландського досвіду стосовно модернізації системи початкової освіти в Україні.

Ключові слова: початкова школа, система початкової освіти, тенденції розвитку освіти, інтегроване навчання.

В статье автор пытается развитие системы начального образования в Ирландии на современном этапе и определить его основные тенденции. Рассматривается возможность применения ирландского опыта по модернизации системы начального образования в Украине.

Ключевые слова: начальная школа, система начального образования, тенденции развития образования, интегрированное обучение.

The author tries to investigate the development of the system of primary education in Ireland on the contemporary stage and determine the basic trends. The opportunity of Irish experience application is examined in order to modernize the system of primary education for adults in Ukraine.

Key words: primary school, the system of primary education, trends of education development, integrated teaching.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Нині світове співтовариство визначає зміст нової освіти, розробляються і впроваджуються новітні технології навчання, модернізуючи освітній процес. На початку XXI століття пріоритетним для нашої держави є системне вивчення світового концепту освіти, використання багатого досвіду високорозвинених країн в галузі розбудови системи освіти. Особливої уваги заслуговує ланка початкової освіти, в якій успішне навчання та виховання учнів є основою для подальшого позитивного розгортання процесів розвитку, освіти, культурного становлення особистості та громадянина. Від ефективності навчання та розвитку дитини у початковій школі значною мірою залежить розвиток якостей набуття умінь та навичок в основній школі, які пов'язані між собою певною наступністю, що ґрунтується і враховує сучасні тенденції розвитку неперервної освіти.

На наш погляд корисним для вітчизняної системи освіти є вивчення освітнього досвіду Ірландської республіки, яка має високі досягнення в галузі освіти та науки.

Аналіз останніх джерел та публікацій, в яких започатковано розв'язання означеної проблеми та на які автор робить опертя. Окремі аспекти зарубіжної шкільної освіти є предметом вивчення таких вітчизняних науковців-компаративістів, як В.П. Андрущенко, Г.С. Єгоров, Ю.Г. Запорожченко, О.Ю. Кузнецова, Ю.А. Кучер, Д.Г. Кучеренко, Н.М. Лавриченко, Т.І. Левченко, М.П. Лещенко, О.І. Локшина, О.В. Матвієнко, Б.Ф. Мельниченко, О.А. Мілютіна, Н.В. Муқан, Л.П. Пуховська, Н.О. Терентьєва, А.А. Сбруєва, О.В. Сухомлинська, М.О. Шутова.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого Кабінетом Міністрів України 20 квітня 2011 року, вимагає детального вивчення та аналізу зарубіжного досвіду, який спрямований на впровадження інноваційних реформ у початкову освіту задля її модернізування згідно з вимогами сучасності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є вивчення та аналіз сучасних тенденцій розвитку системи початкової освіти в Ірландії.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Кучер Ю.А. у своєму дисертаційному дослідженні звертає увагу на подібність навчання у початкових школах Ірландії та України [3, с.13], що запевняє нас в необхідності детального розгляду та дослідження цього питання.

Отже, постійні зміни та інновації, що впроваджуються для оновлення освітньої галузі Європи загалом та Ірландії зокрема неодмінно потребують аналізу вітчизняними науковцями для наслідування передового досвіду та використання новітніх ідей для подальшого розвитку національної системи освіти.

Початкова освіта Ірландії включає два етапи – школа Монтесорі (від 2,5 до 6 років), як одна з форм підготовки до вступу в початкову школу і, власне, початкова школа (4 – 12 років). Відповідно до Закону про обов'язкову освіту Ірландії діти повинні відвідувати початкову школу з 6 років. Хоча в реальному житті більшість з них починають здобувати освіту раніше [2, с.61]. Характерним для освітньої політики Ірландії є надання права батькам самостійно вирішувати питання, коли їх дітям йти вчитися – з чотирьох чи п'яти, або шести років. У структурі ірландської освітньої системи цикл обов'язкового девятирічного навчання починається для всіх дітей, яким виповнилося на вересень поточного року шість років [5, с.289-299]. Згідно зі статистикою ірландського Департаменту освіти та навчок 40 % дітей чотирьохрічного віку та майже 100 % п'ятирічного віку відвідували підготовчі відділення для малюків [7].

Більшість ірландських початкових шкіл кваліфікуються як спонсоровані державою так звані «національні школи», де навчаються понад 95 % дітей віком до 12 років. У системі приватних початкових шкіл навчаються близько 4% дітей цієї вікової категорії [5, с.289-299].

До основних цілей початкової освіти Ірландії відносимо:

- створення необхідних умов для повноцінного життя дитини та надання можливості усвідомлювати свій індивідуальний унікальний потенціал;
- забезпечення необхідних умов для соціального розвитку дитини у суспільстві;
- спрямування дитини до неперервної освіти протягом життя [7].

Як зазначила українська дослідниця О.І. Локшина цілі ірландської початкової школи сконцентровано на формуванні в учнів основ грамотності, яка у сучасних умовах отримала широке трактування, включаючи, окрім когнітивного та операційного, мотиваційний, етичний, соціальний та особистісний аспекти [4, с.255-271].

Департамент освіти та навчок Ірландії розробляє навчальні програми для початкових шкіл. До обов'язкових предметів належать англійська та ірландська мови, математика, музика, релігія, образотворче мистецтво, ремесла, суспільствознавство [2, с.61-62]. В межах міждисциплінарної теми «Суспільне, особистісне виховання та формування навчок здоров'я» передбачається формування у молодших школярів почуття відповідальності, навички участі у

житті суспільства, сповідування демократичних принципів, повага до культурного розмаїття та усвідомлення взаємозалежності природи й світу [4, с.255-271].

Навчальний курс, прийнятий у 1971 році і повністю переглянутий у 1999 р., передбачає отримання учнями різнобічного навчального досвіду і сприяє урізноманітненню підходів до навчання і викладання [2, с.61-62].

Сучасною тенденцією в європейських країнах є активне запровадження іноземної/іноземних мов до стандарту початкової освіти; про це свідчать результати досліджень Європейської комісії «Ключові дані про викладання мов у школах Європи» (Key Data on Teaching Languages at School in Europe, 2008) [4, с.173].

Таким чином, в ірландських початкових школах усі учні вивчають ірландську та англійську мови, дві офіційні державні мови. Для переважної більшості цих учнів англійська є рідною мовою, а навчання ірландської в школі є значним досвідом навчання другої мови, яке зазвичай починається у віці чотирьох або п'яти років. У 1998 році Департамент освіти і науки на експериментальній основі заснував проект «Сучасні Мови» в ініціативі початкової школи, щоб ввести викладання французької, німецької, іспанської та італійської мов. Школи брали участь добровільно, але з кожним роком кількість початкових шкіл – учасників – проекту зростала [1].

Варто також зазначити, що в Ірландії іноземні мови на ранньому етапі викладаються вчителями початкової школи згідно з ідеєю інтегрованого класного навчання школярів-початківців одним вчителем. Оскільки абсолютна меншість учителів початкових класів в Ірландії має відповідну мовну підготовку, Департамент навчання та науки намагався розв'язати цю проблему, профінансувавши мовні курси для вчителів початкових класів, що працюють [6].

Основною відмінною рисою ірландських початкових шкіл є чіткий розпорядок і пильна увага до кожної дитини. У кожного учня, окрім учителів і вихователів, є опікун (tutor), який особисто відповідає за розв'язання всіх можливих питань і проблем, інформує батьків щодо успішності їхньої дитини, її поведінки, фізичного, психологічного самопочуття тощо. Взагалі всебічний розвиток дитини, а також її психологічний стан є одним з найважливіших пріоритетів Ірландії. Підтвердженням цього стало створення за ініціативою Департаменту освіти та навичок Національної освітянської психологічної служби (National Educational Psychological Service), яка має на меті підтримку особистісного, соціального та освітнього розвитку кожної дитини шляхом застосування теоретичних і практичних здобутків психологічної науки [2, с.61-62].

Висновки та результати дослідження, перспективи подальших розвідок у пропонованому напрямку. У цьому контексті вивчення ірландського досвіду щодо оновлення початкової системи освіти привертає увагу і може стати важливим джерелом ретельного осмислення й творчого використання його позитивних ідей для активного запровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти, зокрема:

- запровадження інтегрованого навчання школярів-початківців одним вчителем;
- дотримання чіткого розпорядку у навчанні та надання достатньої уваги кожному учню;
- створення необхідних умов на початковому етапі навчання у призмі неперервної освіти протягом життя.

Аналіз системи роботи початкової школи в Ірландії та виявлення її переваг дають можливість виділити передумови і тенденції формування вітчизняної галузі початкової системи освіти як передової та фундаментальної ланки безперервної освіти, про що йтиметься у подальших публікаціях автора.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бублик А.О. Досвід країн західної Європи у викладанні іноземних мов на початковому етапі / А.О. Бублик // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – Луганськ : Вид-во ЛНУ імені Тараса Шевченка, – 2012. – Вип. 14. – С. 158 – 164.
2. Запорожченко Ю. Г. Система забезпечення якості вищої освіти в Ірландії : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Юлія Григорівна Запорожченко; – Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2011. – 232 с.
3. Кучер Ю. А. Становлення і реформування середньої і вищої освіти Ірландії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Ю. А. Кучер. – Ніжин, 2008. – 20 с.
4. Локшина О. І. Тенденції розвитку змісту шкільної освіти в країнах Європейського Союзу : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Олена Ігорівна Локшина. – К., 2011. – 465 с.
5. Матвієнко О. В. Розвиток систем середньої освіти в країнах Європейського Союзу : порівняльний аналіз: дис... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Ольга Василівна Матвієнко. – К., 2005. – 494 с.
6. Ржевська А.В. Мультилінгвалізм та його впровадження на ранньому етапі навчання в західноєвропейському освітньому просторі / А.В. Ржевська // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, – 2010. – Вип. 8. – С. 118 – 123.

7. Primary Education / Department of Education and Skills. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [<http://www.education.ie/en/The-Education-System/Primary/>].